

Mahjas Veesis.

Politisks un literarisks laikraksts.

Tīchetrdesmit otrais gādā gājums.

1897.

Atbildīgi redaktori. Dr. phil. Mūrmārs Platovs. Dr. philos. M. Salīte

Rīga, 1897.

Druks Ernsts Platess drusata rā, litografijā, kuru leetuē un foto-litografijā, pēc Peteri bāsnīz, pāršā namā.

S a f u r s.

No. In. 218580

Mr.

1) Sadsihwe, tuntas saimneeziba, laufsaimneeziba.

	Nr.
Atskats uz 1896. gadu	1-2
Vasaules labibas rascha un zenas. No Dr. phil. R. Balloda	1
Kahds wahrds Latviju tautas attihstibas weizmaschanas leetā	1
Kahds wahrds Latweeschu studentu stipendiju leetā	1
„Baltijas Wehstneſis“ un „Balſs“ reklamneelu lomā	1, 2 4
Kahds wahrds par dejoschanu. No Adolfa Allunana	2
Ko laudis teiks? — No R. Opl.	3
Studentu stipendiju leeta	3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 51
Geraschas, mode, iſſchkehrdiba	4-5
Pagastu magasīnu leetā	4
Kahds wahrds muhsu kreetmajām scimneezem	5
Aiſgahjeju jautajums	5
Iſſglīhtibas nosihme preelſch ruhpreezibas un tirdsneeziſbas panahkumeem.	5
No akademika J. J. Janschula	6, 7, 8, 9
Par aiseſchanu uz Sibiriju	7
Aiſgahjeju dſihwe Sibirija	10-11
Gowju ſlauzamās maschinas	11
Semkopibas ſtolu leetā	11
Kur gan mellejams zehlons tagadejai tik daudſkahri eeveesuſchai neſtizibai dſihwe ſtarp wezakeem un behrneem?	11
Emigražija jeb iſzeloschanas jautajums Kreeviā	17, 18, 19
Kas buhtu ūeewehero pee ſirgu pirlſchanas, lai iſſargatos no peekrahſchanam	19, 20, 21, 22
Swejneeziba un ſinokopiba	23
Wehſtules par biſchlopibu. No Peekalna	20
Lauliba dſihwe un likumōs	22, 23
Biſchlopiba, winas ūenais, kā ari tagadejais ſtahwollis pee daſchām tautam, ſewiſchiķi Kreeviā un Latviā. No J. Pawila	24, 25
Krona dſehreenu paheidoſchana	25
Par kumeļu audſinaſchanu. No J. W.	30
Kahds wahrds par draudsēs klaūſbam un nodolleem. No Žalowiewa	31
Nowehrojumi pagastu paſchwaldibas leetās. No Žalowiewa	33
Pilſehntneeli un medus. No Peekalna	34
Vasaules mantu daudſums, labibas rascha, patehrejumi un labibas zenas. No Dr. P. S.	36, 37, 38, 39, 40
Latweeschu un Igaunu praktiſlās teologijas profesoru eezelschanas projekts Kas „Baltijas Wehſtneſis“ kait?	38, 44
Kahds wahrds par Rīgas Latweeschu Umiatneeku beedribas krahj- un aīdewu ūases rewidjeſchanas panahkumeem	38
Maiſes zepſchana un maiſes zenas	39
Pagastu ūkrihwers	40
Kam janahk muhsu ūahribas beedribu weetā	41
Īſ lauzineeku ūadſhwas	42
Jaunajeem kareinweem. No A. W.	43, 45
Savstarpejas uguns apdroſchinaschanas beedribas uz laukeem	44
Pagastu paſchwaldiba	45
Dierſchana un tās apkaroſchana	47
Muhsu pagastu magasīnas	48
Darba truhkums	49
Muhsu beedribas	50
Meers wirs ūemes	51
Par aīrſtneezibū uz laukeem	52
Muhsu ūemkopiji zīhnā par naſkamibū	52

2) Skola um audsinaſchana.

Lai tiqas ceraschas behrnu audījuvākšojuā	12	13	14	15	16	17
Tautas školas Somijā					45	46
Ko nu no ka lai behrni mahzas džihnevē						47
Muhfu tautiskolu leeta						51

3) Dabas fizikas, mekānika, ahrstneeziba un statistika

Glahbschanas mehelas	1
Smeeklu stahds	5
Taunakee panahkumi dabas finatnes. Schlidris gais.	6
Delta metals	6
Galas konferweschana zaur elektrizitati	7
Nesafitani spoguli	11
Semes trihzeschana. No Dr. Kleina	12—13
Matu isfrishanas zehlons	12
Jahschanas aparats	12
Tauns lihdsekkis pret diloni	13
Grehku pluhdi	14—15
Lihku safrans lā — awishu pihle	14
Welosipeds — Kineeschu atradums	14
Tuberkulins	15
Dahrgakais un leelakais diwritenis pasaule	15
Waj maris apdīshwots? No Kamilla Flamariona	16—17
Uhdens pluhdu teorijas. No Dr. K. Balloscha	17—18
Poteschana pret mehri	17
Kahjzeloschana lā lihdsellis pret ihfredsibū	18
Kukainu iñnihzinafchana	19
Leelgabala isleetoschana sem uhdena	19
Teatris no papira	19
Ko zilwelki fajuht dabujot uguni galu?	23
Elektriski dželsszeli	23
Noslehpumaini starī	29
Zilweks, kuesh ar — degunu redi	31
Lodes no papira	31
Afinsfehrga (Disenterija)	35
Fr. fon Schwarza usklais par grehku pluhdeem. (No cand. orient. phil. P. Schmidta.)	35
Par ijsargaschano no dilona. No Dr. J. Langa	36
Aluminija ijsgatawoschana	36
Par austu un filtu gadu periodeem	36
XII. starptauiskais ahrstu longress Maskawa	37
Sanatorijas (dseidinatawas) preefsch nabadsigeem dilona slimnekeem. No Dr. W. Schtschepotjewa.	37
Mehris. Preefschlaſijums no profesora Metchnikowa	38
Lidojoschas baterijas	40
Zil zilwelki neutron darba?	40
Perpetuum mobile, Edisona fonografa un telefona pahrlabojums	41
Skrejamā maschine	43
Kā pasihstamas ar tuberkolosi faslimuschas gowis un zuhkas? No J. W. Zilweks bes funga	44
Kreemijas fabrilas un winu raschojumu wehrtiba	45
Peena tibrischana ar zelulosas filtru	45
Kugofchana apaksch uhdena	45
Dsihwiba. No K. Flamariona	46
Par spitalibas jautajumu. No Dr. Meyera	48
Kad jagulstas un kad jazelas, lai usglabatu faru weselibu	48
Taunais lihdsellis — ferums zihna pret disteriti	50

Par dilona isplatischanos	50
Taunais appgaismoschanas lichdsekkis azetilens	51
Plauschu katars un plauschu dilonis. No Dr. med. G. Beldawa	52

4) Websture, etnografija, geografsija, zelovjumu apraksti.

Kahds wahrds par dījhiwi un laudim Korejā. No poruthchila A.	1—6
Wintera	7
Kretas sala	8, 9, 10
Indija. No Dr. phil. R. Ballošča	20
Japana — seme bes mahjas kustoneem	22
No Eiropas lihds Amerikai trijās deenās	31
Par Latveeschu mitologiju. No M. Brunenecka	32—33
Jaunā selta seme augstājs seemelobs	32
Peterhofas pils. No A. W.	34
Formosas sala. No Schmidtu Marijas (Pekingā)	39—40
Vaj ķinas kultura Eiropescheem ir ūvescha? No cand. orient. phil. P. Schmidta	41—42
Kahju eeraschās Afījā. No cand. orient. phil. P. Schmidta (Pekingā)	46
Haïti	46
Zelojamās ap pašauli	47—48
M. Brunenecka domas par Latveeschu mitologiju. No cand. orient. phil. P. Schmidta	49
Masās pašaulits. No Kamilla Flamariona	51
Peefühme pee pahrspreeduma par Brunenecka mitologiju. No cand. orient. phil. P. Schmidta (Pekingā)	51

3) Nakstneeb, mahksla, dseja, grahamas, walodneeb.

Luhguuns Latveeschu beletriiskas tulkotajeem un apgahdatajeem	21
Zilwelu pirmvaloda	21
"Baltijas Vēstnesis" un Rudolfs Blaumanis	21
Sinibū komisijas wasaras sapulzes	26, 27, 28, 29, 30
Kritika par „Mahjas Weesa Mehneschrafstu”	34
Svarigs puszelā atstahts kopdarbs. Atbilde J. R. Ķgami no Leonida Indrana	40
Latveeschu literariskas jeb Latveeschu draugu beedribas gada sapulze	51—52

6) Teesu leetas, likumi, prahwas, jautajumi un atbildes.

Teesleetu jautajumi un atbildes. No —sb—	1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13
15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 31, 51, 52	
Kahds wahrds par padomu pašneegſchanu teesleetās. No R. Tſch.	3
Nowehrojumi pagastu paſchwaldibas leetās	3, 14
Kahds wahrds par fagaidamo ſemſtu eewefchanu Baltijas gubernās	24, 25
Pahrtikas beedcibu normalstatuti	25, 26, 27, 28
Dſehreenu monopolis Kreewijā	26—33
Pagasta wezakā apwainoſchana	26
Waldfoschā ſenata un Maſlavas apgabala teefas ſpreedumi	29
Par mahjas atdofschanu dehſlam	35
Aſlihdſiba par weſelibas fabojaſchanu dſeſſzelā	36
„Austra“ un winas wadoni teefas preeſſchā	39
„Frantschu nedelas“ ſekas Jelgawā	41
Par noilgumu	42—44
Nomneeku un nomataju ſawſtarpigā ſatifsme	42
Uſ Kurſemes ſemneeku leetam atteezoſchees ſenata ſpreedumi	45
Pretrehkins un pretfuhdſiba	46
Ko likums uſſkata par dſihwes weetu. No A. G.	48
Par pilnwarneekeem. No A. G.	49—50

¶ 21. *Urgentes uerunt in poliae.*

Bads un mehris Indijā.	No A. W.	3, 4, 5, 6, 7
Kreevijas un Franzijsas draudsiba.	No A. W.	8
Nahkotnes karsch.	No A. W.	9
Austruma jautajums.	No A. W.	10, 11
Semel-Amerikas Sweenoto Walstju saldatu apstahkli		16
Zil makstu Eiropas karsch?		11
Tagadeja Greekija.	No A. W.	12
Turzija un reformas.	No A. W.	13
Greekija un Turki.	No K. Ballojcha	15—16
Wehnijs no kara laula		16, 17, 18, 19
Lauschu sadegschana Parisē.	No A. W.	18
Jauns virseens austriju jautajumā		19
Jauns tilis Parisē		19
Kahds wahrds par diplomatu darbibu.	No W.	20
Kara un meera finas		20
Zi Greeku armijas dīshwes.	No A. W.	21—22
Meera farunas		21
Kadeht Greekus ushwareja?		22
Kā tagad išskatas austriju?	No A. W.	23
Greeku-Turku meera farunas		23
Meera farunas pahrtrauktas		27
Wehl kahds wahrds par diplomatu darbibu.	No A. W.	32
Franzijsas presidenta weefoschanas Kreevijā.	No A. W.	33, 34
Kreevijas un Franzijsas draudsiba.	No A. W.	34
Nemeeri Indijā.	No A. W.	35
Atskanas no „Frautschu nedelas“ Kreevijā		35
Kahds wahrds par diwfabeedribas zelschanos		36
Kreevija un ahrsemju leelwalstis.	No A. W.	37
Ißlama uspuhtiba		38
Eiropa pret Ameriku		41
Dajchadas domas par karu.	No S.	42
Jukas Brasilijs.		45
Labto austriju jautajums		51

8) Daschadi rakshi.

Welna noschaufchana	3
Gelas trofchana pretineeli	5
Par plehfigu svehru dihdishchanu	7
Schibdu saldats fa karoga nesejs	7
Geluhgums us paſcha behrem	9
Amerikas adwokatu algojumi	9
Omuliga banka	12
Nepeeteefosha lopu ehdinachana sodama	22
Seeweefchu gresnibas fahres apkaroschana	25
Brihdinajums behrnu wezakeem	26
Seeweete, kura nodsfhwojuse gultā ween 30 gadus	30
Patents preefsch — pilnu waigu pagahdaschanas	36
Brauzeens us marsu	38
Eawa un ahbols	41
Sawads issflaidrojums par „austrumu jautajumu“	42
Leelakais lefkis pasaule	45
Bahrsdaina seeweete	45
Dahrga damu zepure	45
Sawada laimes loſe	49
Maf pasibstami ſodi	49

prahīgo tautīku, ar sawām warenājām atminām no seno
Helenu laita, ta ari no winu scha gadus mītena fahkumā
laimīgi išdarīta brihwibas kara — schi ari nebjā meeriga,
zensdāmas pēbz **Kretas**, turas nemeerneekeem nahza pa-
slīgā Greeku armijas saldatu un wirsneeku pulzini.
Metahku no Greekijas weenai walstīnai 1896. g. bija daschā
sīna tā publīhs labas deenas — **Melnskalnes** slāsto
prinzejs Helenu aiprezeja us Italiiju. Otrpus Italiijas,
Spanija, aiskustīnaja un warbuht wehl ilgi usbūdinās
wīsu lauschu prahīs **Kubas** brihwibas zīhaa un dumpis
Filipiņu salās. Zīt sche dīshwibu narv bojā gahjuschas,
zīt sche asaru narv leetas, zīt miljonu narv aigahjuschi
welti. Gan nejen līlās, it tā ar galvenā dumpeneelu
wadona, Mazeo, nahwi buhtu radees wairak zeribu aī
kara beigshānu, bet tā dīsīrī, tad Mazeo pat ne-efot kritis,
bet tik wahrīgi eewainots un pēbz lahma laisa tas stah-
otees atkal ar jaunu sparu dumpja preeskīgalā. Ei' nu
jīni! Kamehr Spanijai samehrā kotti grūhti laiki, tamehr
winas kaimineene, **Franzija**, aīs Vīreneju salīneem, war
sawā sīna nosstatītes us pagahjuscho gadu dauds meerigaki
un apsingali. Winas nahwigajai eenaidneezei **Wahzījai**
pehēn ari nekas naiv truhzīs, pēbz samehrā meeriga gada
ta pāshās beigās dabuja kreetni ween palastītes wišwīdus
„ispaudumus”, kuru starpā sīnams „jauna awischneka”,
Bismarcka ispaudumi cenehīma galweno weetu. Bismarcks
pateesi no sawām „atminām” ween waretu dīshwot, jo awischu
redakzījam schis wina „atminās” narv wahrba pilnā sīna
ar seiti usšveramas. Bes ispaudumeeni bija ari peerwilzīga
prahwa par tureenes politisks polīzījas sawābā rīhloschanos.
Zītadi no Wahzījās pīses pehīnajais gads neša sīnu, tura
preeskī zīlvezes no leela swara — profesors Rentjens at-
rada jaunus starus, kas eet zauri tahdeem preeskīmeteem,
tā koleem, meesal u. z., turi bija pāshītāni tā gaismu
nezaurlatībesi. Par to wišwātrak jāpreezajās, tas ir tas, ka
schis atradums nahts jo leelsā mehrā eewainoteem u. t. t.,
tas ir zeetoschāi zīlvezei par labu. Kad nu wehl
lahdu leelu atgadījumu sīnatnu un pēhtījumu laulkā
grībetum minet, tad wišā sīna jamin **Norwegija**,
turas duhshigais dehls, Dr. Mansens atgreesās
pēbz 3 gadeem iſ augstajeem seemekeem atpālat,
nodibinādams few zaur to wišā pāsaulē flānu, peerahdidams
zīlvela wareno spēhīu zīhaa ar wišnīnakeem dabas spēhīem.
— No Norwegijas buhtu gandrihs jāpahreet us tātlo **Ķīnu**,
tur ari netīla kahds sawāds brihnumis: tīka atkauts buhwet
dīsīszēku zaur Māndschuriju. Tā tā dīsīszēks ir weens
no wišleelakeem un labakeem attīstības weiznatajeem, tad
Ķīnas wehstīre 1896. g. ir apis it tā par stuhra alment,
jo lihds ar scha dīsīszēku buhwī Ķīna mas pamāsam kritis
winu „Kīneeschu mūbri”, ar tureem schi mīlsu tauta bija
noslābenīkojis, kātus pārāku īgu zādu tuhītoschēm

— Turpat blalam miht labdas maſakas walſts, Korejas, laralis wehl arveen Kreewu fuhtnezzibas namū, apſargats no Kreewu ſaldateem. Par ſcho walſti zeen. laſtaij ſoſis

neelu labas smehreshanas lahditel newar pat ne elakt tilk,
lat gan wina jau no 1401. gada pastahw, tur to karalha
Tai-Sungs lla eerihlot, ruppedamees var samu yawalstreetu
Lahdihibuu. (Tunneval, msl.)

Globbschonge mehrtelig.

Tubbstoscheem, ja, misjoneem zilweli atraduschi un wehl
arween leelā daudsumā atrod galu aufstaids wilads. Tapebz
nelahds brihums, la it ihpašči pehdejā laikā, lä jau vands
vahrsteidschü atradumu un tehnitas uswaras lalmetā, zilwest

Seemel Amerikas Saweenotas Walstis iswehleja
Vet — las fin, lad ta buhs til saatu, lai udrogynatus
ismehginat farous spekulus uj lara laula zibnâ ar Eiropescheem.

few ar jo leelu troksni un flaxu jaunu presidentu Mat
Kinleju. Kä labala un zehlaka wehsts no tureenes buhtu
ta, la nupat Saweenotā Walstis noslehguschas lihgumi
ar Angliju, pehz tura mahlotne wif "pahyratumi" starp
schim abām walstis iaw wts ja ur laru, bet
ja ur schi hreju teefu isschikrami. Va schi
wehsts pateeja, tad mehs esam foti preezigi, la taifni jaunu
gadu apsweizot mehs to waram satveem ze. lastajeeem
pasneegt, jo japeenem tutchu, la schai jaulai reelfschithmei
daris reis wifas jias walstis palat. Un tad nu
wehl peeminam semes tri hze schanu un pluhdu
katastrof u Japanā un beigas wehl reis — kauschu
flakteschanu Kontantinopoles un zitu Turku pilsehtu
eelas un semes, tad vdsam, la ari 1896. gadū wehsturē
ir dauds ainaianu lapi.

Bet kà tad nu gahja muhsu paschu mahsas, plaschajâ
Kreewijâ, dahrgajâ dsmtenê? Kà dshwoja, so darija,
muhsu paschu sehtikas?

Kreevijsa, schi mīlsu leelwalīts gahja sawa jaunā Zara wadibā naigi ween us preeschu kā eelschejā attihstibā un wišadu ūdsīhwes jautajumu nolahrtoschanā, tā ari ahrejā, starptautiskā, politiskā satiksmē. Kreevijsas wara, gods, spochums un bagatiba leeliskā mehrlā parahdijsās ērveneschanas svechtīs un wehlak, rudenī, Zara Pahra zelžumā pa Balz-Giropu. Ahrsemes it wišur atsina, ka nu politiskis zentris esot galīgi pahrgāhīs no Berlīnes us Peterburgu. Eelschejā waldibas dīshwē bija manama leea rožba, tā peemeheram iofī ministrī apzeloa pa wasaru Kreevijsas malas, lai pamatigali eepahtes ar tautas wajadīsbam daschdaschadās weetās un apgabaloš. Leeli panahkumi bij' ari Nīschni-Nowgeroda fari hlotai issstahdei. Nahkotne muns dod zeribas, kā semlopībā riħlofes wehl jo sparigali nelā liħds īchim, weiginas attihstibu. Iadeht nenogur sim muhsu darbibā! Attahrojam wehl rei, kā pasudis ir til tas, kas pats sewi tura par pasuduschu. Darbs un zenschanas bij' ari 1896. gada Baltija wišas malas manami. Te redsejām lahdū jaunu pasahkumu: Latveeschu etnografisko iſstaħbi, tura mums rahdija spilgtās krahfsas masas tau-tinas famehrā til aħtru pajelšchanos us angsta jo augsta gara stahwotka, ture gada beigas ari Kreewu leelakais un eewehrojamakais laiñtis „Nowoje Wremja“ atsina teildams: „Latveeschem tagad ir paschein sawi mahkleneeli, bsejnelt, muſet. Latveeschī pahctulsojuſchi pat Getes „Faustu“.

Tabeht naigi ween us preefschu zthna pret wifem muhsu
attihstibu lauejoscheem schlehrschleem, pret aisspreedumeem,
pret mahntzibu, pret nesapraschanu!

Luhl reetrumos leiza 1897. gada saule, druszin tab-
latu spībd 20. gadu ķītena blāhsma, augstu, pēc apwahe-
schna pajelas meera eigelis, lursch sawu daiko palma saru

nopuhias isgatawot tahuus aparatus, ar kuru peepalibyisbu ee-hohie ugali ustureeis uhdens wirsu un isglahbtees no nosilhshanas. Isgubroti jau daschabi glahbschanas aparati. Kehdam keelnes teknikum kuhlam tsdewees eerihlot tahuu glahbschanas mehteli, lusich nlaui zillivesam nogrimt. No zit leela swara schabbs mehtelis, o tas isvilditu us mina littas zerihos.

steepj ari par Lewi araju, par Lewi, las Tu djen wagu tibrumā, par Lewi, garigo darbeneek, las Tu laus zelmu leelajā rafstneezibas, sinatnes, mahkflas darba laulkā! — Kaut šis meera engelis no mums ari 1897. gadā neno-
wehrstos! Schahdā zeribā mehs fneedsam rotu wiseem muhsu libdsstrahdneeleem, wiseem muhsu darbibas weizina-
tajeem un pabalsttajeem, wiseem muhsu lasfttajeem. Mehs
wehletumees, ka garigas faites starp tautu, mums un wineem
buhtu tilpat zeetas un weenmehr tahdā pat faskanā, kā
1896. gadā. Tā tad mums atleel wehl tilai isteilt sche
fiesnigako:

Sweiki jaunā gabā!

Pašaules labibas rascha un zena.

Schis rudenis semkopeem atneftis masu zenu laboschanos, kura it fewischki fajuhtama pee kweescheem un artreepee lineem — wißmasak gan pee rudseem un ausam. — Schimbribscham pat israhdas, ka pebz jauna qada zenam

Schimborzhium pat hrahdas, ta pehz jauna gava jenam
wehl daudsmas jazekas. Schi parahdiba pehdejā laikā
deesgan dsihvi apspreesta, pee tam issazitas daschdaschadas
domas, gan tahdas, la turpmal labibas iswedejas semes wates
nespehfschot pahrdot dauds labibas, tapehz ka tajās paschās
peeaugot eedsihwotaju flaits, gan ari apgalwots, fewifchki
Walzzi „agrarreesch“ (leelgruntneeku) lailkrafts, la labibas
pahralraschas pawisam nelad ne=efot bijis, — la zena til
semu noslibdejuschas, tur pawisam ne=efot wainiga
pahralrascha, bet gan birschas spēkulantu manewri, krei zaure
siltiweem (neihsteem) pahralpeedahwajumeem nospeeduschi
zenas. Proti katis tirgotos war tatschu birschas fajit:
es apnemos til un til labibas tahdā un tahdā terminā ap-
gahdat peemehram pehz mehnesccha, pehz 3 mehnescchein,
pehz pusgada — zil folisat? Un salihgst art labibu ap-
gahdat, lai gan tam pascham pawisam naw labibas, ne
ari tas pateesibā domajis pirlt labibu — spēkulants
weenigi rehlna us zena krischanu, proti ja zena starp-
lailā krituse, tad tas tatschu wajadsibas brihdi war teesham
apgahdat nolihgto labibas daudsumu un wehl novelnit —
bet pa laikam tahdā gadijumā pirzejs ar meeru, samalsā
starpibu starp nolihgto terminā zenu, un tirgus zenu, par
lahdu aturat tās deenā war pirlt labibu. Ja labibas zena
starplaikā zehlusēs, tad sinams labibas spēkulanta m,
tas apnehmees sinamu labibas teesu apgahdat, jasamalsā
„differenze“ (starpiba) starp nolihgto un pateeso sinama
terminā tirgus zenu. Schee birschas zenu krischanas spēku-
lanti tā tad pee wišas nelaimes wainigi, kad semkopis
dabun mas naudas var ūamu labihu — Bet schaazd iuhf

juvin mis nuuvus pat sawu labidu. — Ver jchogad luht spekulanti efot ta la nobisjutchees no agrareeschu (Wahju leetgrunntneelu) preelchlikumeem, monopoliset labibas tirdz neezibu walsis rokäs un tapehz sawä starpä nospreedufohi zenas drusku pajelt, lai semkopju piltumu daudsmas apflahpetu. Nelo fazit, ar tahdam teorijam war isslaibrot un peerabit wisu las ween patihl. Ihstenibä leeta ta, la labibas spekulantam, las spekulile us zenu krischanu, tatschu stahw pretim tilpat dauds spekulantu, kureem atlez pelna ja zenas jekas — birschas spehlé schimbrihscham pat „hausses“, augstu zenu spekulanteem pahegwars — pehdejöös 3 gadöös Eiropas naudas tirgù daschadas alzijas un naudas papiri tatschu pajehluschees pawifam par tahdeem 3000 miljoneem rublu zenu. Tiltiwi (neihsti) labibas peedahmajumi un salihgumi jau war, la las teescham atgadas, buht desmit reises leelaki nela pateefibä labibas pawifam sadabunans

— ihsteem pahrdewejeem un patehretajeem no tam neatlej
ne launums ne labums — ja labibas wairak, nela eespeh-
jams patehret, tad zenam jaktiht, ja masal, jazekas — to
ari it labi sin labibas spekulanti un hoti usmanigi lausas
us satru telegramu, satru sinu is labibas isivedejam un
eivedejam walstum; sfilias sinas par labibas raschu dasch-
reis weenā deenā sadseu zemas par wairak kapeitam us pada
augstati, labas sinas nospeesch. Protams, ta lehtam zenam
waldot jau nu gan labibas patehretaji mehdī wairak paehsi
mais, pee augstam zenam tee maijs usturu paknapina —
tad ari leelu lomu spehle darba algas zelschanas waj tri-
schana us lauschu usturu, sevitschi ruhypnezzibas kribses
laikos lee buhs pesspesti knapinat. Agrareeschu teorija t-
nahf galu galā us to, ta semas labibas zemas spekulants
zenu nospeedejs, „labzis“, ta to Amerikā fāuz, ismanigs
tehvinisch, zenu sadzinejs „bullis“ — pehdigais mustis, ja
arween laui few ahdu nodihrat. Labibas tirgotaj-
iem tatschu wehl leelaka interesse pee augstam zenam, ta-
pehzi ta tad ari teem atles leelaka petnas teesa un ja nu
kahda semē ihstenee labibas tirgotaji sin, ta labibas pee
prassjums leelats, nela eespehjams abtrumā fagahdat, tad
tee vāschl tublik nemis, noplits spekulantu labibas apgah-
daschanas libgumus un tad til pastahwes, lai spekulants
ispilda libgumu — un spekulants eelritis kēsa neschahda, jo
labibas tas war dabut tilai no teem pascheem tirgotjeem,
tureem naw til dauds labibas pee volas, zit eespehjams
faudim vahrdot patehreschanai — un zemas us weetas zeltees.
Ja turpretim labibas dauds, tad tirgotajs fargafees pa-
stahwet us to, lai spekulants, kas spekulejis us zemas tri-
schana, pilda libgumu, jo tad labibas pahralumam warbuht
jaaut isei iuhendo.

Interesanti, la schi teorija, la ne-efot pabralaschias, axi kreewijā pa datai teek aisslabweta un mehgınata statistiki peerahdit, la tas veemehram notijs no Kasperowa ſag. Iura arahmatoſ Laturu Max Inneſchii "zengen" ani-

tri h s la h r t e j i, tāhdā wihsē usturet tagadejo 70—75 milj. zilvelu weetā 225 milj. un tomehr wehl iswest gadā 4—500 milj. pudu kweeschu. Tīlai tad Amerikas eedishwotaju slaitis buhtu pīeaudsis us tāhdeem 300 milj., tīlai tad wehl buhtu jabeidsas elstensiwi kulturai un jasahlas pamatigai, ruhpigai semes apstrahdaschanai, pīe kahdas ta warbūht wātes nespehtu labibū tik lehti raschot lā tagad un us scho lailmētu jagaida wehl wišmas 60—70 gadi, ja ari eedishwotaju slaitis tur tikpat ahtri aug nahlamibā lā tas audsis pēhdejōs 30 gaddos. Tad Argentina — pēhj jaunakeem pēhtijumeeni (sal. Board of Agriculture, September 1896) tur apmehram 200 milj. altrū (ap 220 milj. pūhra weetas) kweeschem derigas semes, tur now wajadfigs māhfligas apuhdenoschanas, no kureem schimbrischam apsehti tik 5—6 milj. altrū. Tāhdā kahrtā Argentina pat pīe elstensiwas kulturas, semi pāwīsam ne-mehflojot, gluschi weegli spēhs pāwāirot fāwūs kweeschu laukus desmitlahrt un ja wajadfigs weena pāte raschot tik daudz kweeschu, zīl schimbrischam pāwīsam eived Walar-Eiropā. Pīe tam Argentina daudz laimigakos dabīklos apstahklos nēla Seemel-Amerikas-Kanadas waj Austruma-Kreewijas kweeschu apgabali. — Argentinas kweeschu seme nelur now tāhlati no juhras lā wišleelais 3—400 werstis — gluschi tā lā Jaun-Kreewija (ap Melno iuhru), zaur lo tad tai jo weegli fazenstees, frakts samehrā neisnākt angsta; pat pīe tik flīttām zenam, kahdas waldija diwōs pēhdejōs gaddos, Argentinas semkopis wehl dabuja par pudu kweeschu ne masak lā 50—60 lap., tur Austruma-Kreewijā zenas nolrita us 30—40 lap. — Argentinas zaurmehra kweeschu raschas gan nemehdī buht angstas, tik ap 30—40 pudu no desetinas, bet tur, lā wišas deenwidus semes iseei mas sehllas, tik 3—4 pudi un wehl masak un atlikums tomehr deesgan leels. Ja lās tomehr wehl daudsmas at-tura Argentinas konfurenzi, tad tas ir tas apstahkis, kā tur wiša seme atrodas leelgruntneku rokās un pēhdejee alasch pāwīsam pāschī nesaprot, zīl war no eenahzejeem par to ispeest, zīl ne, atdod to par tāhdām zenam kolonisteem, lā teem now eespehjams lahga pastahvet, zaur lo tad protams teek attureti jauni eenahzeji. Wišwairak tur gan schimbrischam isplatas „pusgrauda“ fāimneebā, leel-gruntneks apgāhdā wiſus wajadfigos darba rīklus un sehllu un eenahzeji Italeeschi apstrahda semi; tā lā Argentina pēder pīe wāsaras semem, tur zauru gadu war att semi, tad protams, lā tur semkopis, sevīschki wehl lā tas, lā jau tas jaunās semes parasis, selli ar, war apstrahda wišmas dīnkahrt, pat 3 un 4 lahti leelatu semes gabalu nēla jēmēbos.

Argentinas eedishwotaju slaitis schimbrischam fīnedīas tik u tāhdeem 4 miljoneem, zaur lo tad saprotams, lā tur pāschu semi nepatehrē ne puši no wiſas jau tagad raschotā labibas Ari Australijā un Kapsemē, tāpat Transwahlā wehl atrodami deesgan leels apgabali, tur dabīslā gaisa mitrum un leetus pētēl pētēl kweeschu audieschanas, lā nu ga-schajās pēhdejās semes fewīschki bēschī atgadas fāusums lās iſkaltē labibu. Ari Seemel-Afrikā, sevīschki Alschira un Tunīsā, schinis senajās Romeeschu māises lēhlīs, sehjumi wēne tuwu now tā isplehtusches lā tas buhtu eespehjams Par schim abām semem lopā tik lāhdi $1\frac{1}{2}$ miljoni desetina apsehti ar kweeschem, lūrus sehjumus it weegli war pāwāirot 4 lahrtēji. — Alschira wehl tālā ūnā laimigakos apstahklos, lā tur, zīl schimbrischam ūnāms, atrodas wišbagatakee fōssoritu krāhjumi pāsaule, jo weenā pāschā Te-bessas aplahrtē us tāhdām 80 □ werstīm efot ap 200 miljoni tonnu (12,000 milj. pudu) fōssoritu, lās ilgeem gadeem pētītu lo mehslot noplizinatus laukus. Un galu galā, tad ari wāirs labibas iswēdejām semem nebuhs ees-pehjams elstensiwi fāimneebot, t. i. bes mehfschānas waj tīlai reti mehfslojot un semi us 2 waj 3 laukeem apstrahdat, bet tad eesahlīsees wiſur lahtīga, pamatiga semes apstrahdaschana ar augu mainu un mehfschānu, waj tad teescham jau sagaidamas angstas zenas, tapebz lā tad pāte raschana iſnahkshot dāhrgala, lā to lāhdas wulgaro nazional-ekonomu dogmats stāhsta? Gan teesa, lā schimbrischam wišwairak labibas iswed tās semes, tur raschas semas un teek fāimneebots elstensiwi, bet to tās nedara wiſ tapebz lā schi elstensiwa fāimneebchana iſnahktu lehtaki, bet gan tapebz, lā tur wiſlehtala semes zena un tapebz semes rente ari pīe ūnām rascham iſnahk masa. Lai tik eedomajamees Drenburgas gubernas apstahkis no weenas pūses un Kījewas un Deenwidus-Wahzijas no otras pūses. Pirmējā gubernā seme mālsa 20—30 rbt. desetina un ja nu us 3 laukeem fāimneelo un eewahē zaurmehrā 36 pudus kweeschu, tad semes rente tomehr iſtaifis tik kahdas 5 lāpeikas no pudu; Kījewas gubernā, tur seme mālsa 150—200 rbt. desetina, ari pīe 60 pudu zaurmehra raschas semes rente jau pāzehlusēs us 25—30 lap. no pudu kweeschu un Deenwidus-Wahzija Reinas leja, tur seme mālsa 2000—2500 rublus desetina, pīe augu mainas turotees desetina gan iſdod 120 pudus kweeschu zaurmehrā, bet rente ūnen (kad ari tik 3% slaita) atārem 50—60 lap. no pudu — patu raschotā, semes renti ne-eeskaitot, Wahzijā now neku dāhrgala, nēla Amerikā. Semes zenas un rente wezajās kulturas semes tīla sadfihtas angustumā sevīschki 60-tajos un 70-tajos gaddos, tad labibas zenas bīja angstas.

jau leeta fäprotama, la tee negrib peelsaut sawu nu ween reis augstumā sadishtu eenahkumu masinafchanas. Kapita lismam waldot nu ari gan jaunajās semes pamaštin semes rente teek sadishta augstumā, un tilak schis apstahlli apgruhtina wehl leelakulabibas pahraforschchanu un tuelahl atkem ihstajeem seines apstrahdatajeem to darba puhsini auglus. Weenigi semes rentes sadishtschana un newis intensiwalas semes aplopschanas wajadsiba war buht tas kas muhs nahlamibā daudsmas war atsargat no tahtala zenu krischanas. Bes jau peemineteem apgabaleem, labibas audseeschana eespehjama semi dabisleem klimata apstahkleem, ir wehl toti plaschi tahdi apgabali, kur semkopiba isplatisees lihds ar mahfsligu apuhdenoschanu. Seeme Amerikā ween rehking ap 100 milj. akrū tahdas fausdō apgabaldōs atrodoschas semes, kuru eespehjams ar tuveju upju uhdens krajhumu apuhdenot, waj ari eetaisot leelus mahfsligus dihkus, kur lai leetus un sneega uhdens sakratos Indijā tahdas apuhdenojamas semes tahdi 95 milj. akr. — pawisam jau ne-eeslaitot wezo, senatuē brihnum augligo Babiloniju. Mahfsliga apuhdenoschanu nu gan mafš labu naudu, zaurmehrā 50—100 un wairak rubtus no desetinas, bet tahdi isdewumi nebuht nenoshmē to, la tad zaurmehra semes rentes pazelschanas wairs nebuhtu eespehjams lehti raschot — mahfsliga apuhdenoschanu dara laukus neatkariigus no leetus un apdroschina satru gadu stipri leelas raschas, nelā eespehjamas bes apuhdenoschanas; apuhdenotōs laulōs Seeme Amerikas reetruma walstis zaurmehra kweeschu rascha nemehds buht semaka par 30 buscheleem no alra (14—15 puhrū no puhra weetas), lamehr wiſā Amerikā zaurmehra rascha fasneids tik 12—13 buschelus no alra (5—6 puhrū no puhra weetas). Ka isdewumi kas saweenotti ar mahfsligu apuhdenoschanu, wehl nedara konkurenzi ne-eespehjamu, to mums wiſlabal peerahda Niht-Indija, kur no 26 milj. akrū (ap 27 milj. puhra weetu) kweeschu semes 9 milj. teek mahfsligi apuhdenotti un Indijai tomehr eespehjams felmigi konkureet ar Ameriku un Kreewiju. Ari schogad no leetus trubluma tur protams wiſwairak zeeta tik neapuhdenotee kweeschu lauki, kuri istaisa $\frac{2}{3}$, no wiſeem kweeschu sehjumeem un pretams zaurmehra raschot iszelt hadu daschōs apgabaldōs. Taifn tagadejais bāds Indijā (zaur kuru zeeshot ajsnemtajōs apgabaldōs ap 70 milj. zilvelu — wiſ Indijas eedſhwotajus fasneids us 290 milj.) pamudinajis Anglu waldibudot kahdam pušmiljonam zilvelu darbu pee zelu un kanalu taifschanas, protams pret toti semu atlhidſbu, ar kuru knapi eespehjams dſhwibū willt, bet panahkumi buhs tee, la nahsambs gādōs Indijas kweeschu konkurenzei ja paleel allal. *Puhičum Seeme Indija, tojōs araabālōs, kur aug kweeschu, schimbrisham ap 84 milj. akrū tulschas semes, kuru zaurmehra apuhdenoschanu eespehjams padarit par angligu, kwehrtigu labibas lehti, kur war ewahlt diwas raschas gadā us ta pascha semes gabala, proti seemā kweeschus, meeschus, firnus, pupas, wasarā kulturusu, rīsu waj kolwilnu. Mahfsliga apuhdenoschanu sagahdā neween stahdeem wajadsigo mitrumu, bet ta ari mehslō semi, jo upju uhdens ariveen atrobas laba teesa stahdu baribas weelu, zaurmehra leetus par treschu teefu un pat wairak semakas neka labōs gādōs. Ro gan fajitu senais Babiloneets, kur apuhdenoschanu bija fasneeguse tik augstu palahpeenu, par muhsu tagadejām kulturas tautam, kas nefin semkopibā isleetot fcho swarigo raschas nolahrtotaju un pa-wairotaju — apuhdenoschanu — waj tam tee nebuhtu janofauz par mukla nesapraktigeem barbareem (meschoneem).*

(Turpmal beigas.)

No eeksfchsemes.

a) Waldibas leetas.

„Widsemes Gubernas Avisēs“ issludinatis feloschs gubernatora lunga zirkulars semneelu leetu komisareem no 2. dejembra 1896. g. sem Nr. 8593:

„Daschi semneelu leetu komisari greeschas heeschi pee manis ar luhgumu, lai flehdsot frogus, pee kam teek pagasta weetneelu pulku nolehmumi preelschā stahditi. Ta la nu frogu tureschana Widsemes gubernā ir sewfischla muisichu ihpaschneeleem peesawinata teciba us weetejo lik. III. datas 883. p. pamata, un schahdu frogu aifflehgschana war notiki zaurmehra gubernas walbi us dsehreenu ustava 558. p. (1893. g. likumu krahi. V. datas) pabalstotees, tad eeweh-rojot schini punktā minetos noteikumus, es turu par wajadsigu Jums isslaidot, lai us augšā minetiā 558. p. pamata schahdeem luhgumeem janahs no leelasas eedſhwotajus datas un la ar weetneelu pulku nolehmumu par frogu flehgschana ween nepeteel, bet wajadsigs wiſmas wiſpahrejas saeimas nolehmums ar noteikumu, lai pee frogu turetajeem ir nowehroti wairakahetigi dsehreenu pahrdoschanas noteikumu pahrlahpumi un la mini fazebluschi ihgnumu pee leelakas eedſhwotajus datas. Tāpehz es Jums usdodu spērt wajadsigos folus tas sinā, lai turpmal luhgumi par frogu flehgschana nenahktu taisni no weetneelu pulku, bet ja frogu pateſibā atnes launumu weetajeem eedſhwotajeem

chanas, bet schogad Tu par spikti wifseem Taweeem "sting-
eem prinziipeem" to — aismirft. — Tu leeles muhs
"stingri" no prasam. Mehs Tawu lozeltu stingrumu ne-
vehlamees sinat, til atbildi mums: 1) waj teesham Tew
reelsch isdalischanas nodota nauda nahl wistruh-
igalo tautas dehlu rokas, 2) waj Tu nepagehri waj nu
"famost" waj "nefamost" no pabalstiteem Tawu zenteenu
weizinaschanu un Tawu isplatischanu wismas moralisla-
tna un 3) waj Tawinepeelriteji ar daudsun waj parisam dabun?
— Us schahdu launu felu eestalischanos, tad tabbs pabalstis
us ilgaku laiku noteek zaur kahdas nebuht avises redakciju,
mehs jau tikam aishrahdijuschi un mehs nebuhtim weenige,
kas to daris. Tu mehgini mest ehnu us „Mahjas Weesa“
redaktoru, ta tas til us gada beigam naudu isdalijis, pe-
lam Tu pehz sawa wega eeraduma no 48 (sl. „M. W.“
1896. g. Nr. 3.) pataisi 40 rbl., (sl. par „D. L.“ rafstu „M. W.“ 51.
num. p. g.) — Tu gan ar' laikam gribeji, lai „M. W.“ ir Lew to
peefuhta isdalischana? Wismas tas bija no protams no
kahdu studentu jautajumeem pag. gada jauvarf: waj naudu
nenodoschot „Deenas Lapa“ u. t. t. Ta la scho naudu
newareja ussplatit par nesin kahdu platschakas publikas naudu, jo
ta tika gandrihs wiſa shmeta til no „M. W.“ red. u n t a s
tu m i n e e k e e m , tad to isletojam un finameem pulz-
neem nosuhtjam tad, tad ta wiswairak wajadfiga: gada
beigas, un proti schahdi: „Semgalijai“ (stud. pulz. Riga)
— 13 rbl., Jurjewas „Lit. Sinatu. stud. sabeiendribai“ —
15 rbl., stud. pulzinam Peterburga — 12 rbl. un stud. pulz.
Maskawä — 12 rbl. (ta tad 52 rbl., wispahri jau ta
til bija „M. W.“ red. nauda). — Pee tam waretu weh-
peefišmet, ta daschu min. pulzini adres til zaur aplau-
schinaschanos issinajam. No tam gan ar' wares nogist, ta
mehs pehrn usstahdamees preefsch min. pulzini pabalstischa-
nas to nedarijam aif nesin kahdeem partijas noluheem.
Bet tagad „Deenas Lapa“ atbildi, kahda kafe usglabajas
wairak ta pusgadu tee simti, kurus deweji Tew ustizeja?
Kahdas operajjas tila ar teem pa pusgada laiku isdaritas?
Zil tee eenea prozentu? Ar til dauds naudas war jau
scho to eesahlt. Riga pag. wasara daudsi spekuleja leelislu
ehku zelschanä. Un wini tatschu malsaja, ta jadomä, labus
prozentus. — Til dauds schoreis ar Lewi. — Bet par
tautas isglihtibas weizinaschanas beedribas dibinaschanu
Tu nela nemini faweeem lastajeem. No tahdam leetam,
no ta h d a pabalsta weida muhsu tautas truhzigaleem
dehleem Tew b a i l , jo tad jau Tew peetrubis i weizina-
taju i kuplinataju, tad par pabalstu nebuhs — Tew japa-
teizas. — Bet laikam gan ta isnahls. Tautas isglihtibas
weizinaschanas beedriba, ta mehs zeram, nodibinoſas vor
tweelien vilniu tautai.

„Baltijas Vēstnesis“ un „Balts“ reklamēneeku lomā.

„Es kann der Beste nicht im Frieden leben,
Wenn es dem bösen Nachbarn nicht gefällt“)

Ja, fungi, Juhs sagaidat seemas swiehikus ar jauklam
skanoschäm frasem eewadrakstā, bet — darat zitadi, nemast
nebehdadami par to, ka lauschu azis Juhs tatschu zitadi
neusskatis lä par leekulem, kuru weeniga aissbildinaschanas
ir; meifols meifols un otols meifols. Me par meifols

3 Pat mislabalaais neivar dñshwot meerä. Iad tag netibl launam

"Bals" isnahk sem weenas firmas ar "Balt. Wehstn.", ne par welti iklatra "Austruma" burtniza "Balt. Wehstn.-nesi" atrod tik leelisku, plaschu, frasem un zitām tukšām skanam pilditu usslawu. Mehs kuhvam lihds schim it meerigi "Balt. Wehstnem" sawā redakzijas dala usnemt "Austruma" reklamu sludinajumus, jo kad "Balt. Wehstn." lasitaji to pažeefch, ka ar wineem tā apeetas, kas tad mums tur par datu. Bitas tautas to nezeesch wiš, tā pe.m. tīklihds "Dūna Zeitung" reis parahdijas 2—3 lahdas isdemeju firmas besmalkas sludinajumi redakzijas dala, kad jau tuhlin fazeħlas lasitaji un godigd "Dūna Ztg" redakzija pate atsinas, ka ta ir gan tīkuse pēwilta un schahdus eesuhtijumus usnemdamā ta ejot — eekrituse. Ja, mihtais "Balt. Wehstn.", godigas redakzijas ari schahdejadi ne weena zita nenokengajost nemehds ziteem reklamas taisit. Bet "Balt. Wehstnem" redakzija pa paschu swieħtu laiku dara deemschehl zitadi: redsedama, ka "Mahjas Weesa Mehneschrakstu" un "Mahjas Weest" slawē gan Latweeschu literariskā beedribā gan zittau besspartejissla laikraksts, ta nesin wairs ko darit, ka glahbt sawu reklamneka lomu, ka lihds set few un saweem abeem sahpju behrneem "Bals" un "Austrumam", ta fanem pehdejos spehkus un usnem no kahda Br. (Brentsch?) ralstu ka kritiskas peesihmes par "Mehneschrakstu"). Schajās Br. kritiskas peesihmes atrodas wisnotal nekaunigakās kengeschanas. No "B. W." redaktora pascha mehs tahda raksta usnemšchanu nesagaidi-jām, bet tas tam laikam tika usspeests no kahda "famosa" awises administratora. — Tā tad mehs paruna-fimees it omuligi pirmā kahrija ar Jums, Br. Igs. Mehs ne-esam tik sinkahrigi kā Juhs, kas welti raugat usminet, kas slehpjas sem "Maina" wahrda, mums ir weenalga waj Juhs eseeit "ibbijis" weikalneeks waj "ibbijis" redaktors, jo pret "ibbuhšchanu" pat "Balt. Wehstn." redaktori naw apdrošinati, ka to wehl nesen peedsihwojam un ibbijis weikalneeks jau ar' wehl war buht genials reklam-reklamneeks. — Tā tad pee leetas! Wispirms Juhs "errojatees", ka mehs gribani "Mehneschrakstam" ween-mehr dot dailu ahreju formu. "Waj tur nu naw pikis," Juhs domajeet, "tas zilweks taisis to sawu fasodito "Mehneschrakstu" tik glihi, ka arto muhsu lolojums pawisam wairs newares konkure! Ja, Br. Igs, labak pat ir kad sunits pats sawu astiū zild nekā kad Juhs zita lo, ina asti nemeet un to ik mehneschus pa "Balt. W." slejam zilajeet. Bes tam ari "Mehneschrakstu" lasitaji ir tik gudri, ka tee saprot teikumu "par dailu mahklas darbu" pareisi, i tai nosībim ka daism, neemizgām saturam pee-nahlas tāhva pat ahreja forma faslanas deht. — Kas u-

teezas us R. Blaumana kga dsejolu, tad schis Latvju ralstineels (kuru i vat Pawasaru Jahnis 1894. gada „Austruma Kalendārā“ nosauz par eewehrojamako Latvju nowelistu) atrodas pret Jums 600 kritiku lungi un kundses tahdā pat stahwolli kā mehnefs pēt sinameem mahju lopineem, kas galwas pret to fazehluschi isdod sawadas skanas, kuras mehnefs astahj aukstu. — Tad Juhs par vari wehlatees sinat tagadejo „Mehneschrafs“ abonentu skaitu. Mehs Juhsu sinkahribu buhtu jau apmeerinajuschi, bet weli gaidijām, ladehk gan ihsti Juhs, kas Juhs alasch leelatees ar saweem 10,000 un 11,000 (?) abonentu, nelaideet sawās „Austrumam“ farakstītās reklamās flajā zīk tad ihsti tam ir famalkatu abonentu, newis to, kureem tikai prōves numuri ween pefsuhitī. Nu, ladehk tad nedarijāt to sinamu, Juhs tak wisu wisu schim lolojumam slawejat: kad tas agri isnahk, tad tas esot eemahzijees wairak fahrtibas neka „Mehneschrafs“, kad tas wehlu isnahk, tad Juhsu reklamu taure ir tad ir aifgrahbta, jo luhk Juhsu lolojums wehlak isnahldams fekojs laika garam u. t. t. Tā tad laika gars mehds parahdīees gan daschas deenas agrati gan wehlaku. — Kas ateezas us J. Wagnera kga semkopibas rakstu pahrspreedumu 1896. g. Leepajas „Tautu pagalmā“, tad redseet, ir tur Jums buhtu ko mahzītees: J. Wagnera kgs eet taisni sawu zelu, tam narj asflehpjas ne aif „godigas lauzineezes“, ne aif „weza awishu lasitaja“, ne aif kahda Br., Brentscha waj Brunhildes segas. — Buhtu J. Wagnera kgs ari slehpées kā Juhsu „kritiki“ aif pakscha, tad ari Vernewiza kgs nebuhtu warejis J. Wagnera kga wahrdū minet un wina teikums buhtu palzīs neteikts. Bet J. Wagnera kgm narj asflehpjas un tas ari it labprāht nowehl L. Br. kgm.

*) Ladehk gan usbrukumi „Mahjas Weesīm“ un „Mehneschrafs“ un usflawas „Austrumam“?! To galvenais eemelis mellejams materialās interesēs jeb ar ziteem wahrdēem zīnā dehj usturas. Ja, bet tapebz wenu mehneschrafsiu „Austrumu“ flāvē un „Mahjas Weesa Mehneschrafsiu“ tā nogahna? Weenlahschi tapebz kā „Austrums“ nam konkurentus politiseem laikraistiem. Grūhti domajams, ka lahdam tā oborontam rehutu ari kāks

peegreeschanu ruhpneezibai raudsīt pahrvaret grūhtos laikus? — 4) Ladehk Juhs sawā organā neusrahdijs nefahrtibas, kuras Rīgas Latweeschu beedribas revidenti atradā teatra pahwalde? — 5) Ladehk Juhs graustin grausch „Mehneschrafs“ issolitās godalgas un wehl til prahvā sumā — 500 rbt.? — Par welti Juhs tur gaischds wahrdōs mēklejat tumšcas domas, tās miht til warbuht Juhsu fīrdi. Dareet labak ari Juhs ko preeksch muhsu literaturas weizinaschanas! Un tad godajamais Br., ja muhsu telpas mums nebuhu par dahrgām un mums patikos tā gar Jums nodarbotees, kā Jums gar mums, tad mehs no Juhsu organa (awises) peewestu tahdus teikumus un leetas, no kureem Juhs mehgīnatū atratītees gan kahjam, gan rolam, gan ari zītam meesās datam. Lai peeminam til us labu laimi Juhsu avisē un wehl nesen dotās selta pamahzības, kā lauzineeli, muhsu tschaklee semkopji lai brauzot nekalsteem riteneem, kam tā h d e e m gan wajagot kaltu ritenu, waj tahdi, kā tee gan newarot brantokla riteneem, kola aīsim u. t. t. Nu, waj tee naw weeni īmali tumšību um atpakačahpusību isdweeofchi wahrdi? 6) Ladehk tad Juhs mahnijsāt laudis solidami leeliskos humoristigos peelitimus, no kureem til „fīhpoli un kīploki“ ween galu galā isnahza? Kurs schis famoais peelitimus palīzīs? Waj to Orkus aprijs? 7) Waj Juhs, roku us fīrdi likdami tagad lihds ar „Balī“ neatfīhseet, kā Jums „Klappern“ gehört zum Geschäft“. — Un tā tad nu mehs buhtu atkal laimigi pēc „Balīs“ reklamas! Ar to mehs gan tiltum drīhs galā, ne tadehk, kā tai tās truhkums! To til ne! Bet negribam schoreis winas pahrač usbudinat, jo tās nervositate jau til leela, kā weegli war notiit nelaimē, ja tai pahrač ūsnīmu apgrūhtinam. Tapebz til wehl weenu jautajumim, bet tā mihi! Nu mihi „Balīs“, kur tad tagad Tawa „godigā lauzineezē“? Tapebz tad Tu tagad slehpées aif kahda „weza awishu lasitaja“? Waj tapebz, kā Gr. „Tehwījā“ ispaunda, kā Tawa „lauzineezē“ ne-esot wis weena „rīltiga lauzineezē“? Turpmāk parunafimees ar Tewi wehl wairak kahdu wahrdīnu.

^{*)} Kadeht gan usbrukumi „Mahjas Weesim“ un „Mehneshälfstam“ un usflawas „Austrumam“?! To galwenaits eemeflis mellems materialäls interefis jeb ar zitem wahreem zibna deht usfurcas, bet tapehz weenu mehneshälfstu „Austrum“ flawi un „Mahjas Beesa Mehneshälfstu“ tå nogahna? Weenlahsch! tapehz la „Austrum“ an konkurenats politifleem laikralsteem. Gruhi domajams, ta lahdam abonentam nebuhtu ari lahdas politifse laikralsteem.

Semstu eestahdes Baltijas gubernās. „Pribalt. List.” atstahsta, ka preelsch 2 gadeem sevischla komisija, kura par preelschfchdetu bija senators flependomneels Plewe, jau issstrahdajust projektu par semstu eestahdem Baltijas gubernās. Tagad galwas pilsehtas awises finojot, ka scho

Nigas pilsebtas teatrī israhdis: Jēturtdeen, 2. janvarī: Hermana Sudermana 3 weenzechleena lugas „Teja”, „Frigšen” un „Das Ewig-Männliche”; peektdeen, 3. janvarī: Andrejs Šķerpo „Māksla”.

D. 9-8. Bifurcation of a boundary

